

Levelező távképzés „6”

Az emberi lét céljához, a boldogsághoz vezető út lényege a VE-GA szerint:

Bevezető:

Ebben a részben építke az előző két képzési anyagban taglalt ismeretekre.

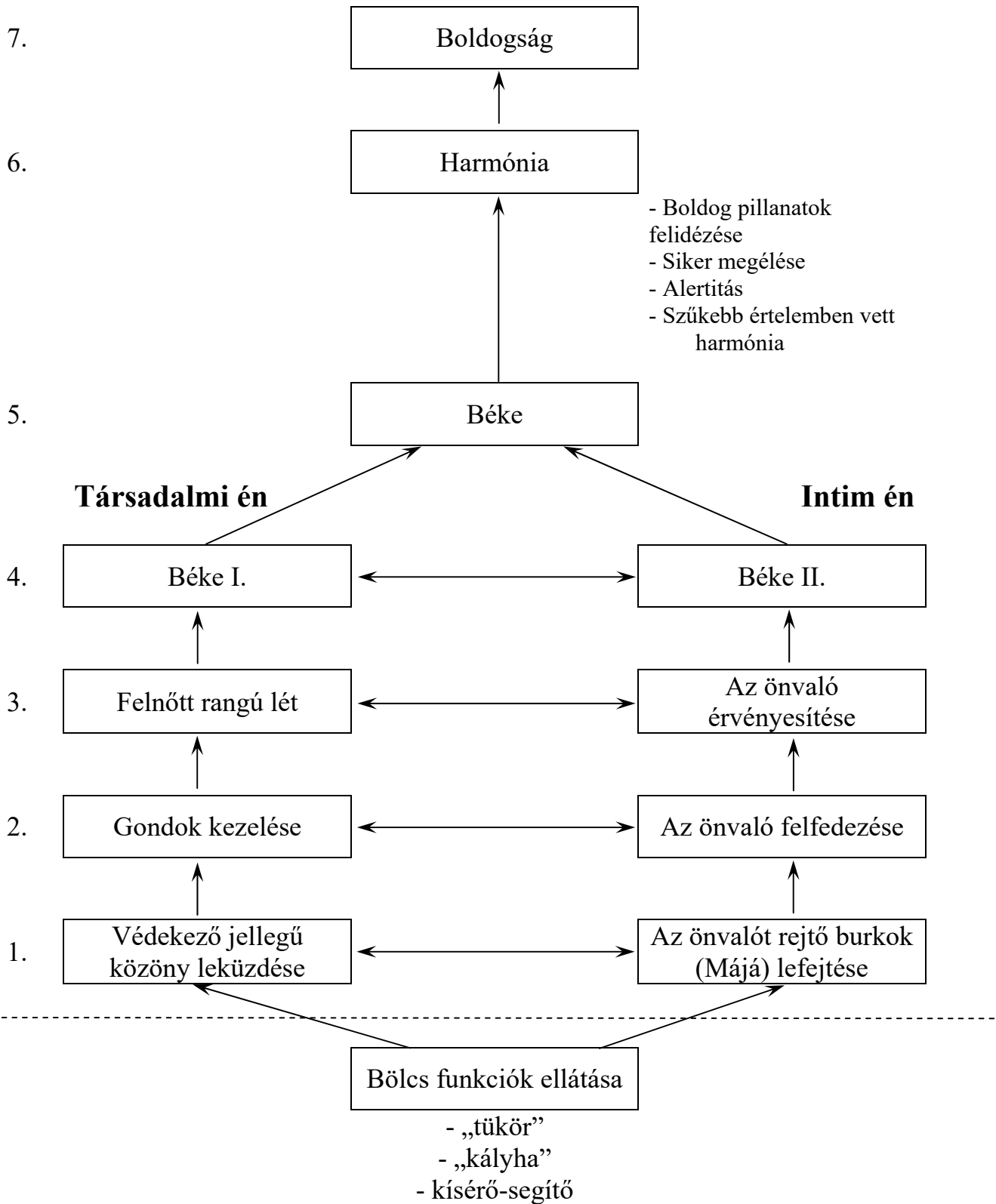
Az eddigiektől eltérő fogalom-használatok oka egyrészt az, hogy az itt következő „rendszer” is legalább 34 éves. Másrészt oka az, hogy – ezt már írtam – mint három értelemben is „szektásnak”, meg kellett gondolnom azt, hogy miket és hogyan is írok le.

Harmadrészt pedig újból és újból leírva dolgokat, én magam is kicsit másként látom ezeket.

Különösen így van, ha a fogalmak tisztázatlanok illetve tulajdonképpen nem is igazán vannak adekvát fogalmak arra, amiket ki akarok fejezni.

I. kifejtési szint:

Az itt következő „folyamat-rendszer”-t is, csak néhány éve rajzolom pontosan ugyanígy, tudatosan nem változtatva néhány régebben használt fogalmon.

Ami azonnal feltűnhet, az az, hogy itt is két „én”-ünk látható (Társadalmi én és Intim én). A „társadalmi én” lényegében azonos az adott társadalomba beilleszkedett autonóm individuummal. Az „intim én” lényegében azonos a „belső” lényünkkel, amely kifejezést a – tudatalatti határán létező – lélekre illetve a „bennünk élő odaát”-ra használtam a 80-as években. (Ezekkel a kifejezésekkel akkoriban is sokaknak volt gondja. Hát még, ha tudták volna azt, hogy az „önvaló” jogából vett kifejezése mit jelent? Tudniillik mindazt, ami a lényünkben nem anyagi és még csak nem is anyagi jellegű.)

Kezdjük azonban az elején, az ábra alapjánál.

Sehol másutt nem foglalkozom a TANÍTÓ-val (bölcselem, orákulummal, guruval, kádival, stb.).

Az emberi élet egyik legfontosabb feladata – és ebben lehet a gyerekeinknek is talán a legnagyobb segítséget nyújtanunk – hogy bölcs embert találjunk és segítsünk találni. Ha többet, akkor annál jobb! Vannak ilyen emberek, de nem mindig könnyű őket felismerni.

A bölcs általában nem különösebben okos és nem is tudós. Anyagilag csak kisszerű dolgokban igényes. Gyakran nem könnyű elviselni. Viszont derű lakik benne, oda tud Rád figyelni. Le lehet ülni mellé. Konkrét ügyekben füttyöl Rád, viszont sosem ítél meg – senkit. Szerinte nem létezik jó és rossz ember, csak jobb és rosszabb cselekedetek. A választások mindig az egyén feladatai – nem választ helyettük és el is ítéli azt, aki mások helyett választ. Létezhet viszont szerinte olyan ember, aki elvitatja mások jogát az emberi méltóságra. A bölcs szerint, amilyen fokban ezt meg meri tenni, azon fokban rombolja le a maga emberi méltóságát. Ettől pedig maga rombolja le – és ugyanebben a fokban – azt a jogát, hogy embernek számíton.

A bölcs ritkán fiatalabb 55 évesnél és még ritkábban sovány. (A filmvilágban talán legjobban a „Mátrix” Orákulumja jeleníti meg ezt a figurát.)

Ha ismertek ilyet illetve ehhez hasonlókat, akkor Ő a legnagyobb kincsetek. Ha több ilyet ismertek, akkor gazdagok vagytok.

Arról is felismerhető a bölcs, hogy gyakorolni tudja a bölcs alábbi funkcióit – bár az korántsem biztos, hogy akarja is ezeket gyakorolni (hiszen bölcs).

Ez a három funkció a tartalmát nézve meglehetősen egyértelmű.

Mint „tükrös”, Ő az, akiben „megmoshatod az arcodat”, bármikor. Akkor is, amikor messze van és akkor is, ha már régóta nem is láttad.

„Kályha”, mert bármikor mellé ülhetsz, ha szükséged van egy néhány percnyi biztonságra – főleg, ha nem is zavarod ezzel.

„Kísérő-segítő” (peida gogosz), aki nem avatkozik bele az életedbe, de ha kéred – ha nem is szóval teszed – akkor segít, hogy megcsináld magad.

Ezt a „megcsináld magad”, az itt is látható két vonatkozásban lehetséges.

Újdonság azonban az, hogy szerintem a fejlődés teljesen külön-külön a két „pályán” nem lehetséges egészségesen.

Ha csak az autonóm individuális/társadalmi énünk fejlődik, az ugyanúgy növeli a személyiség elemi skizofréniáját, mint ha csak a lelki/spirituális/intim énünk.

Az ön-én felismerése és érvényesítése, csak egységünkben lehet egészséges.

Az ábra egyes lépcsőit a sorrendjükben számozom:

1. Az ábra első szintjén ez az összefüggés meglehetősen közvetlen. A „mája” a lényegét elfedő (anyagias) látszatok világa, míg a „védekező jellegű közöny” maga is egy látszatokból szőtt burok.

Az „önvaló” burka, a „mája” többnyire anyagi-testi, az ösztönünkben gyökeredző uralási, birtoklási vágyakból („szenv”-ekből) tevődik össze. Ezek rejtésére illetve mások ilyen törekvéseinek hártására szolgál a tudatos határán működő önvédő közöny (a látszólagos vágy-talanság és szenv-telenség).

Mindkettő esetében a kezdet az őszinteség. Őszinteség a helyzetemmel, a viszonyaimmal kapcsolatban és őszinteség magammal szemben. Ez nem nélkülözheti a beszélgetést, a „tükreimmel” (minimum kommunikációs, de lehetőleg TEN szinten).

2. Az ábra második szintjén a „közös nevező” az, hogy **ez a „módszertani szint”**, tehát az alapvető kérdés a „hogyan”?

A „gondok” alapvetően kétfélek. Egyrészt problémákhoz, dolgokhoz kapcsolódnak. Másrészt konfliktusok, amik emberekhez kapcsolódnak. A problémák megoldásához és a konfliktusok kezeléséhez tanulható eljárásmodok szükségesek illetve TANÍTÓ.

Az „önvaló felfedezése” az, amihez én az előző anyagban a jóga eljárásmodját javasoltam.

3. Az ábra harmadik szintjén a „rendelkezem magammal” a közös nevező (vagyis az autonómia egy tágabban értelmezett valósága).

A felnőtt rangú lét feltételezi a gondok kezelése mellett, a társadalomba való integrálódást, az emberi és családi kapcsolatok rendezését – általában az önmegvalósítást. És ennek már része egy olyan „csáp” is, ami közvetlenül nyúlik ki a másik valóságunkba. Ez pedig az, hogy **az önmegvalósításunknak elengedhetetlen része a művészi/esztétikai önmegvalósítás, önmegvalósulás. Ennek lényege az, hogy lerombolja az ember individuális határait és „egyesíteni kész a belső és külső végtelenjeivel”.** (Ez lehetséges nem csak alkotóként, de interpretálóként és befogadóként is.)

Az „önvaló érvényesítése” – helyesebb az „érvényesülése” kifejezés – a spirituális kiáradását/kisugárzását jelenti és ekként, ilyen természetű „csápokat” más emberi lények felé.

4. Az ábra negyedik szintje az első „eredmény szint”, ahol a „béke” még külön értelmeződik.

Mindkettő arról szól, hogy amit az előző szinten lehetőségként elértünk, az meg is valósul. **Mind a kettő vonatkozásában megvalósultunk, mint egyensúlyban létező, rendezett emberi lény.**

Ennek megfelelően egyrészt egyensúlyba kerülnek, békések lesznek a mindennapi emberi viszonyaink, másrészt pedig egyensúlyba kerülünk mi magunk, mélyebb önmagunkkal, belső békére jutva.

Ebben a folyamatban azonban szembesülünk egy sor „problémás” tapasztalattal is.

Nem csak azzal, hogy mi magunk és mások is tökéletlenek vagyunk. Azzal is, hogy mások gyakran sokkal tökéletlenebbek, mert nem mentek át az előzőekben leírt folyamatokon.

Ezen túl – miközben – módfelett ritkán vagyunk egyértelműen rosszak vagy jók – mindannyiunknak vannak jó és rossz cselekedetei, a maguk következményeivel.

Végül pedig tény az, hogy valamennyien nagyon tökéletlen társadalmakban élünk.

5. Az ábra ötödik szintje azt mutatja, hogy mindez ugyan lehetővé teszi azt, hogy az életünk egésze békés legyen, de ez gyakran – sőt többnyire – ez nem egy pozitív béke.

Kedvelt világirodalmi példám erre Jean Valjean békéje, Victor Hugo „Nyomorultak” című könyvének végéről. Arról a részről van szó, amikor leszoktatja magát Cosette-ről – élete egyetlen értelméről – mert Marius, az ifjú férj (nem tudva azt, hogy kitől is kéri) arra kéri, hogy mondjon le róla.

Jean Valjean már békében volt mind önmagával, mind pedig a világgal – és ezt a békét megőrizve halt bele ebbe a „leszokásba”.

Hogyan lehet tovább lépni innen egy pozitív béke megélésébe, vagyis harmonikus egyensúlyi állapotba?

6. Az ábra hatodik szintjének elérése igényel egy sajátos törekvést, aktivitást és ezeknek megfelelő módszereket.

– „A boldog pillanataink felidézése” talán nem is követel külön kifejtést.

– Ehhez hasonló a „A sikereink megélése”. Komoly gond az, hogy szinte már divat a rossz dolgok aggályos megélése és szinte értéktelenül természetesnek vesszük a velünk történt pozitív dolgokat, a sikereinket. Át kell ezeket élni, meg kell ünnepelni, rendszeresen fel kell idéznünk ezeket a minket is gazdagító élményeket.

– Hasonló módon meg kell élnünk azokat az élményeinket, amikor lendületben vagyunk, amikor nem léteznek számunkra akadályok, „A határ a csillagos ég!” és „Ide nekünk az oroszlánt is!”. A kirobbanó életerő boldogító állapota ez.

– Ennek majnem ellenpontja az, amikor valami nagyon mély, jóleső fáradtsággal húzzuk meg magunkat egy védett, kényelmes és meleg helyen – és csak úgy „beleélünk a világba”, „vagyunk önmagunkban”. „Minden honol önmagában” – írtam egyszer egy régi versemben. Az ilyenkor megélt teljes ellezulás, végtelen belső béke – „szűkebb értelemben vett harmónia” – is forrása lehet az egészünkkel megélt pozitív békénknek.

7. A „boldogság” maga ritka kincs és a „harmóniához” képest sajátos és ésszel meg nem tehető „ugrás”. Legközelebb hozzá talán az eufória (szinte önkívületben megélt jókedv, öröm) illetve az extázis (önkívületi állapotú elragadtatás) található illetve egy katharzis átélése utáni lelki állapot.

II. kifejtési szint:

A VE-GA – a tényleges születése után öt évvel – mint Véga **Béke**klub kezdte el a hivatalos pályafutását. A „béke” szó miatt rendre lengte körül a komolytalanság egyféle feelingje, mint ahogy mindmáig magát a békemozgalmat is. (Érdemes volna elgondolkodni egy más alkalommal arról is, hogy miért is ennyire komolytalan értelmezésű maga ez a fogalom?!)

Már jóval azelőtt értelmeztem a „béke” teljes körű fogalmát a magam számára, mielőtt békeklubbá avanszáltunk volna. Ezzel azonban magában a Végá-ban is, csak hasonlóan voltam sikeres, mint megannyi más dologban (és fogalom-értelmezésben). „Maradt, ami volt” vagyis a béke, mint háború nélküli állapot (amelyhez még az az értelmezés is csak közvetve kapcsolódott, hogy „a háború a politika folytatása más eszközökkel”).

Számomra a béke, mint fogalom, mindig is az emberi viszonyok egyensúlyi – helytel-közzel harmonikus – állapotát jelentette. A közösségfejlesztési dolgozatomban – ami a következő képzési fordulóban lesz „kötelező” olvasmány – ki is fejtettem ennek a lényegét. Ott leírtam azt is, hogy a béke fogalma valamennyi emberi viszonszinten értelmezhető és értelmeződik is. Nem választottam azonban külön az embernek önmagához való viszonszintjét.

Ezt most meg kell tennünk (1.).

Hasonló képpen meg kell tennünk azt, hogy külön kell választanunk a világtörténelmi sorsra jutott ember viszonyát az egész emberiséghez, sőt – ezen túl – magához a Gaiához, vagyis a létünk totálisan teljes egészéhez (2.).

Természetesen itt és most, csak egy áttekintő értelmezésnek van helye:

1.

A magunkhoz való viszonyunk – ha egyáltalán van nekünk ilyen – nem társadalmi viszony.

Ezen a téren az egyensúly kialakítása elkerülhetetlenül vezet vissza az ösztönvilágunkba.

Mindenáron és maximális biztonsággal túlélni, sikeresen szaporodni a magunk vérvonala mentén.

Ezen a szinten a hormonok, „a kémia” uralkodik. Mivel az ember társas lény, a társadalmaira ugyanez a kettő vonatkozik, mint „parancs”. Ezért tesz kötőféket a társadalom az egyéni ösztönök világára a maga – magára szabott és másokat kizáró – erkölcsével, kultúrájával, vallásával.

Valamennyire képesek az egyének ezeket belsővé tenni – mint belső kötőfékeket – de ennek megvannak a maga határai.

Belénk épített hatalmi, uralmi illetve kisajátítási vágyaink (ölési, birtoklási késztetésekkel) valamint nyers nemi vágyaink (szexuális fantáziáink) és az ezekhez kapcsolódó „szenv”-eink (már-már genetikusan mély érzéseink, emócióink).

Az igazi belső egyensúlyhoz – a helyes önszeretethez – szembe kell néznünk ezen önmagunkkal is!

Meg kell ismernünk és meg kell tanulnunk bölcs megértéssel szeretnünk önmagunk részeként, önmagunk ezen részét is.

Két nagyon komoly (társadalmi eredetű) csapdánk lehet ezen a téren azon túl is, hogy esetleg nem tetszik nekünk az énünk ezen alkotója. Ezek kapcsán – bár „nem vagyok méltó” – „be kell szólnom” Buddhának és Jézusnak.

Buddha – és ebben keleten azért nem volt egyedül – azt képviselte, hogy le kell mondanunk a vágyainkról. Úgy gondolom, hogy ez még a legfejlettebb jógiknak sem sikerült igazán, de ha mégis, akkor akinek sikerült, az nem normális. Ha történetesen Buddhának sikerült, akkor embernek Ő sem volt normális, ami nem is sértő, ha isteni reinkarnációnak fogadjuk el.

Jézus esetében persze nem tudjuk, hogy mondott-e olyat, miszerint lehet vétkezni gondolattal is.

Ha mégis mondott ilyet, akkor Ő is, csak Isten Fiaként mondta. Emberként a dolog tisztára butaság. Éppen, hogy akkor tudunk büntetlenül élni, ha előbb végiggondoljuk azt, hogy mi, milyen következményekkel járhat. Magyarul: gondolkodjunk bármiről, mindenről, de főleg azokról, ami az ösztönéletünkben kavarog. Amúgy is: Cogito ergo sum.

2.

A Gaia elmélet lényege az a felismerés, hogy a Föld – a magjától az exoszférájáig, beleértve valamennyi élettelen és élő alkotóját – egyvalamiben egyedülálló az általunk ismert univerzumban. A Gaiái ugyanis a belső egyensúlyát fenntartó, önszabályozó rendszer.

Az ember viszont – különösen az elmúlt néhány száz évben – támadást indított az általa elérhető valamennyi eleme ellen, beleértve ebbe a saját „természetét” is. Ez a támadás pedig exponenciális görbe mentén eszkalálódik és minden egyes ember magánéletében is jelenvalóan realizálódik.

A jelenkor alapvető kihívása a következő. Képes-e az egyének sokasága a Gaiához való viszonyuk olyan szintű rendezését elérni, amivel a Gaiái egyensúlya elégségesen megőrizhető úgy is, hogy az emberiség maga is átjut a fejlődése jelenkori válságán? Ehhez pedig mind a maguk életében, mind pedig a közösségeikben olyan békét kell teremteniük, ami ezt lehetővé teszi.

III. kifejtési szint:

Van egy leendő bölcs, akit Boldizsár Ildikónak hívnak és a meseterápiájáról illetve a mesekalauzairól híres.

A témáink szempontjából is érdekes az „Életválságok meséi – Mesekalauz útkeresőknek” című kötete. Nem vagyok bátor az egész kötetet ajánlani, mert így is olvasási gondjaitok vannak az elfoglaltságaitok okán. Azonban van egy mese és egy kalauz, ami nagyon idevág.

Az alapkérdése az, hogy „Mit kívánsz tulajdonképpen?”

A mese egy tibeti népmese, a címe: A boldogság madara (381. o.)

Ajánlom a figyelmetekbe már csak azért is, mert nem sok olyan mese-kalauzt olvashattok, amiben konkrét hivatkozás van Tarkovszkij Sztalkereére is (!).

Anikó ugyanebben a könyvben talált egy másik idevágó mesét és kalauzt, ami lényegében az „önvalóval” foglalkozik.

Az alaptémája az, hogy „Valami mindig megmarad.”

A mese címe: A tojásból teremtett lány (403. o.)

Ebben felmerül a Ditti által említett jungi „ősvaló” fogalma is – és még sok más.